

Regula honestatis moralis seu tractatus theologicus tripartitus de regula moraliter agendi

In Duos Item Libros Dividitur: In priori potissima fundamenta, & principia moderni Probabilismi intrinseca exactè, & accuratè examinata multipliciter evertuntur, & non esse verè principia, ... In posteriori verò eundem cum modernis Decretis Pontificiis multiplici argumento ... ubi multa de ultimi ...

Camargo, Ignacio de

[S.l.], 1702

Articulus V. Nonnulla Corollaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94767)

dem juxta conscientiam, non tamen rectè, sed iniquè formatam: unde agit formaliter contra legem saltem universaliter prohibentem omnem operationem præcipientem, ac temerariam, per quam lex, & voluntas Dei non attenditur, ut par erat, sed formaliter potius, atque voluntariè violatur.

ARTICULUS V.

Nonnulla corollaria.

27. **E**X dictis ergo in hac controversia placet utilia quadam corollaria deducere pro majori doctrinæ claritate.

Primò igitur colliges, conformitatem cum prima regula fortuitam, aut materialem, non esse sufficientem ad regulam moralem honestatis, sed necessariam omninò esse conformitatem aliquam formalem, idest, per se intentam, ab ipsoque operante seriò, atque diligenter procuratam: non quia operans debeat necessariò reflectere supra opinionem suam, vel iudicium, per quod dirigitur, sed quia per illud debet non leviter, aut temerè, sed maturè, ac prudenter, post sufficientem diligentiam præmissam, cognoscere, atque judicare, objectum, quod amplectitur, esse honestum, & conforme voluntati divinæ.

28. Hinc colliges secundò, iudicium de honestate operationis, si ab operante conceptum sit, non prævio sufficienti veritatis examine, etsi fortè aliquando contingat esse verum, & conforme re ipsa voluntati divinæ, non tamen esse regulam ad honestè operandum: quia conformitas illa est purè materialis, atque fortuita, quam neutiquàm sufficere demonstravimus.

29. Colliges tertio, assertionem à nobis stabilitam, non solum esse veram, ac certam, loquendo de opinione, seu iudicio quocumque non prorsus certo, verum etiam loquen-

do de iudicio quoad nos certo, aut certissimo, ita ut nullum ejusmodi sit regula sufficiens honestatis, vel negativæ, nisi conceptum fuerit à nobis post sufficientem diligentiam præmissam ad inveniendam divinam voluntatem.

30. Ratio patet ex dictis: quia si non ita conceptum sit, quantumvis certum nobis, aut evidens videatur, nullam habere potest conformitatem cum prima regula, nisi merè apparentem, vel ut summum fortuitam, ac purè materialem: hanc verò nemo prudens, immò nemo Catholicus, dicere audeat sufficere ad honestè operandum.

31. Porro intellectus noster, sicut errare potest, & deficere per iudiciū incertum, & purè opinativum, sic etiam potest faciliè deficere, ac errare, per iudicium, quod certum, aut evidens sibi videatur, idest, ratione cujus absque ulla formidine, sed firmiter omninò, & immobiliter adhæreat objecto; quod expressè docuit Philosophus, Heracliti exemplo producto, ubi etiam D. Angelicus, nec non Bernardus, inquit, *Multi suam opinionem intellectum putaverunt, & erraverunt*; & omnium confessione, ac frequentissimâ experientia constat: iudicium ergo nostrum, quantumvis nobis certum, non habet rectitudinem necessariam ad regulandam operationem, ex intellectu nostro, utique defectibili: ergo, si aliunde nulla, aut non sufficiens diligentia adhibeatur, ut conformetur regulæ primæ, non poterit habere absolutè rectitudinem necessariam; nam, vel nullam habebit conformitatem cum prima regula, nisi purè apparentem; vel ad summum fortuitam, ac materialem tantum habebit, quarum neutram sufficere jam ostendimus.

32. Præterea absurda omnia, quæ ex errore, quem refellimus, legitimè deduci monstravimus, hujus nostræ illationis rectitudinem, sive communis dogmatis extensionem

Aristoteles
Ethi. 7. c. 3.
D. Tho. ibi.

Bernard. li.
5. de confid.
derat non
parum ab
init.

evi-

evidenter etiam ostendunt. Sanè hæretici illi, vel Judæi, saltem plerique eorum pertinacissimi, absque omni formidine, vel timore, sed firmissimè potius, & inhæsitantè existimant, rectè se credere, & operari: quin plurimi sectarii nostri temporis censent, quidquid hac firmitate, & recta fide, ut ipsi delirant, à viro Christiano non sit, eò ipso peccatum esse. Et tamen certum est in Ecclesia Catholica, perversa illa ipsorum judicia non esse rectam agendi regulam; immò nec eos à peccato excusare, ut à nobis mox ostendetur; quamvis videatur esse communis Ecclesiæ Catholicæ sensus. Sed non hoc unum certum, aut certissimum ostendere nos coget malitia temporum. Constans igitur est, & evidens illatio nostra de quocumque judicio, quantumvis nobis certo, aut certissimo, siquidem ex passione, aut non satis maturè concipiatur.

33. Colliges quarto quàm sit stulta, & irrationalis existimatio, qua quidquid sit contra legem Dei, quomodocumque fiat, si tamen is, qui facit, se non peccare existimet, aut non existimet, se peccare, statim bona fide, & inculpate factum affirmatur, & creditur: quin, si superis placet, ad meritum æternæ vitæ confidentissimè deputatur. Quanta sit hujus existimationis irrationalitas, & stultitia, manifestè patet ex dictis. Profectò sic censere, nihil est aliud, quàm peccata ignorantia de medio tollere, quod est erroneum, & Pelagianum.

34. Colliges quinto, valde imprudentem esse, & ab æterno Judice non ferendam, praxim quorundam Confessariorum (opto, & precor eundem, ut pauci sint) qui, dum aliquis poenitens conscius factus aliqujus peccati, quod per ignorantiam admiserat, non reputans esse peccatum, illud exponit in confessione, ne audire quidem sustinent; immò ipsi praveniunt poenitentes, dum pravam aliquid se fecisse fatentur,

interrogantes eos, nunquid advertint? nunquid existimaverint, se peccare? Quod si negent, statim sine ulteriori examine, licet poenitens pessimus, ac perditæ conscientia sit, immunis pronuntiatur ab omni culpa, & pœna, ab omni onere restituendi, ab omni irregularitate, ab omni censura Ecclesiastica.

35. Scio P. Terillum praxim hanc omninò negare, immò, & irasci, tanquam impostoribus, omnibus, qui de illa testantur. Sed enim quaestio de facto est, & ea, quæ non possit expediri, nisi per testium depositionem; Testes autem appello conscientias ipsas numero penè innumeras Confessariorum, ac poenitentium, à quibus si mendacii redarguar, patienter feram impostorem audire. Veruntamen, quidquid sit de hoc, praxim hujusmodi, si qua fuerit, aut esset, imprudentissimam, ac valde perniciosam, nemo neget esse censendam. An autem illa legitimè sequatur ex moderno Probabilismo, alibi, Deo dante, videbimus.

36. Colliges tãdem sexto, cautè quidem, atque sapienter Auctores omnes, etiam modernos, opinionem vulgarem à nobis hic rejectam, sub terminis præsentis quaestionis vehementissimè semper improbasse, tanquam erroneam, impiam, ac valde irrationalem: sed verò non intelligi quid significant Probabilistæ Recetiores dum mordicè tuentur, (& quidem plurimi, tanquam dogma Theologicum, cujus oppositum Jansenianum sit) neminem unquam peccare posse formaliter, & imputabiliter absque conscientia actuali remorsu, id est, absque aliquo scrupulo, dubitatione, vel suspitione, qua operans formidet, aut dubitet, num id, quod agit, peccatum sit? Quin multi eorum propositionem istam sub his terminis, *potest accidere, ut graviter quis peccet, dum facit id, quod judicat esse honestum*, vehementer exhorrent, totisque viribus infectantur. Hæc verò quomodo inter

ter se cohæreant, ego planè non capio, & vel ex dictis, conjici potest. Sed quæstio ista summi momenti, est accuratissimè postea tractanda. Placuit tamen hoc propèrè modò ad-

notare, ut ex nunc animum Lectos intendat, maturèque praveat, atque consideret sequelas imminentes ex Recentiorum Probabilistarum sententia.

CONTROVERSIA TERTIA.

An opinio quæcumque alicujus, aut plurium gravium Doctorum, sit regula moralis honestatis?

HÆc etiam quæstio, sicut præcedens, decisionis facilis est: erit tamen non parum utilis ad clariorem, ac faciliorem præcipuæ controversiæ resolutionem. Duo verò sunt breviter prænotanda: alterum non procedere quæstionem de opinione quacumque apertè erronea, vel expressè damnata; hæc enim non opinio, sed error appellari consuevit. Loquimur ergo de illis opinionibus, quæ adhuc à Catholicis Doctoribus impune referuntur, & propugnantur. Alterum verò, sermonem esse de opinione, seu propria, seu aliena, præscindendo videlicet à modo, quo conscientia formari possit, juxta duplicem viam, per quam incedunt Probabilistæ Recentiores, ut exponemus sequenti controversia.

ARTICULUS I.

Quid sentiant Recentiores Probabilistæ?

2. **V**alde commune est apud modernos Probabilistas asserere, opinionem non solum plurium, sed unius Auctoris probi, ac docti (maximè Recentioris) esse verè probabilem, adeoque regulam sufficientem pro conscientia ritè formanda. Hujus sententiæ Auctores vide, si placet apud Dianam.

3. Hanc tamen assertionem plerumque temperant graviore quique Auctores, ut unicè procedat, quando unius Doctoris singularis opinio potius est præter, quàm contra omnes alios: nam si contingat, aliquem opinari contra torrentem Doctorum, ut ajunt, tunc ipsius opinio non erit censenda probabilis. Quin immò cautè addunt PP. Vazquez, & Sanchez apud Rhodes statim asserendum, nunquam tibi licere uti opinione aliqua singulari tuæ libertati favente, nisi postquam, adhibita diligentia, illam inveneris fulcitam rationibus, quæ probabiles tibi appareant. Profecto si hac lege con-

stanter cohiberetur Probabilismus, non ita foret moribus noxius; sed neque ita placeret hominibus quibusdam.

4. Cæterum istam limitationem passim rejiciunt alii. Unde Rhodes moderni Probabilismi modernus ipse, & acer propugnator, hoc generale documentum elicit: *Imprudenter procederet, qui aliorum opiniones communiter receptas, vel etiam novas, ideo tantum judicaret improbabiles, quia rationes contra eas aliquas haberet, quas ipse non posset solvere, neque putaret ab aliis posse solvi, quia persuadere sibi prudens quisque debet, multas sæpe rationes nobis apparere insolubiles, quas facile alii solvunt.* Et paulò inferius, cum statuisset hanc conclusionem: *Dico secundo, sufficere omnino ad opinionem probabilem, ut eam Doctor aliquis magni nominis, & pius, præsertim Recentior, teneat, ad objectionem secundam ait: Respondent Sanchez, & Vazquez, unius Doctoris auctori-*

ta-

Diana p. 4.
tr. 4. resol.
30. & p. 7.
tr. 1. resol.
luc. 26.

Rhod. to. r.
sua Theologia d. 2.
de act. humana. q. 2. sectio. 3. §. 1.